

СИЛАБУС З ДИСЦИПЛІНИ

УПРАВЛІННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЮ РОБОТОЮ I,II семестр 2025/2026 навчального року

освітній рівень **перший (бакалавр)** галузь знань 27 Транспорт спеціальність 275.02 Транспортні технології (на залізничному транспорті) **освітня програма:** - організація перевезень і управління на транспорті (ОПУТ);

- організація міжнародних перевезень (ОМП);
- митний контроль на транспорті (МКТ);
- транспортний сервіс та логістика (ТСЛ);
- організація правової та експедиторської діяльності (ОПЕД)

Час та аудиторія проведення занять: згідно розкладу - <https://kart.edu.ua/osvita/portal-rz/>

1. Команда викладачів:

Лектори денної форми збо:

Сіконенко Григорій Михайлович (кандидат технічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: sikonenko@kart.edu.ua

Прохорченко Андрій Володимирович (доктор технічних наук, професор), Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: prokhorchenko@kart.edu.ua

Малахова Олена Анатоліївна (кандидат технічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: malakhova@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: 13.00-14.00 вівторок – четвер

Лектори денної скороченої форми збо:

Долгополов Петро Віталійович (кандидат технічних наук, доцент)

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: dolgoplov@kart.edu.ua

Калашнікова Тетяна Юріївна (кандидат технічних наук, доцент)

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: kalashnikova@kart.edu.ua

Крім того, лектори із заочної форми збо:

Малахова Олена Анатоліївна (кандидат технічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: malakhova@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: 13.00-14.00 вівторок – четвер

Калашнікова Тетяна Юріївна (кандидат технічних наук, доцент)

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: kalashnikova@kart.edu.ua

Прохорченко Андрій Володимирович (доктор технічних наук, професор),

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: prokhorchenko@kart.edu.ua

Шандер Олег Едуардович (кандидат технічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: shander@kart.edu.ua

Асистенти лекторів:

Головко Тетяна Владиславна (кандидат технічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: golovko_tv@kart.edu.ua

Прохорченко Галина Олегівна (кандидат технічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: g.o.prokhorchenko@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: 13.00-14.00 вівторок – четвер

Ходаківська Євгенія Володимирівна (кандидат технічних наук, асистент)

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: khodakivska@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: 14.00-15.00 середа, четвер

Рибальченко Лілія Ігорівна (кандидат технічних наук, доцент),

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: rybalchenko@kart.edu.ua

Години прийому та консультацій: 13.00-14.00 понеділок

Константінов Денис Володимирович (кандидат технічних наук, доцент)

Контакти: +38 (057) 730-10-88, e-mail: konstantinov@kart.edu.ua

Розміщення кафедри: Місто Харків, майдан Оборонний вал, 8, 1 корпус, 4 поверх, ауд. 401

Веб сторінка курсу: <https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=12563>

Цілі та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Управління експлуатаційною роботою» є: забезпечення відповідних сучасним вимогам знань студентів та формування необхідних в майбутній практичній та навчальній діяльності бакалавра вмінь та навичок з удосконалення технології роботи залізничних підрозділів в умовах принципів логістики, з організації вагонопотоків з місць навантаження і з технічних станцій, складання графіку руху та плану формування поїздів, організації місцевої роботи на дільницях, раціонального використання їх пропускну і провізної спроможності, організації роботи експлуатаційних працівників в умовах безпеки життєдіяльності, схоронності вантажів та засобів транспорту.

Основними завданнями вивчення дисципліни «Управління експлуатаційною роботою» є навчання студентів:

- організації роботи залізничних станцій різного призначення із застосуванням прийомів оптимізації поїзної та маневрової роботи та інформаційно-керуючих систем;
 - використанню нормативно-правової бази для раціональної організації перевізного процесу та дотримання безпеки руху поїздів та маневрової роботи;
 - складанню форми первинної звітності господарства перевезень, використанні їх у перевізному процесі та при визначенні експлуатаційних показників;
 - складанню нормативного, виконаного та варіантного графіків руху поїздів, які забезпечують безпеку руху, раціональне використання рухомого складу, підвищення дільничної та маршрутно швидкостей руху із врахуванням чисельних експлуатаційних факторів;
 - організації вагонопотоків на залізничній мережі на основі задоволення потреб вантажовласників та плану формування поїздів;
 - визначенню наявної та потрібної пропускну спроможності залізничних дільниць та розробці економічно обґрунтованих заходів з приведення їх у відповідність.
- людський фактор в транспортних технологіях.

Чому для Вас цей курс важливий?

Якщо Вас цікавить процес організації перевезень від самого початку і до кінця, Ви прагнете розібратися у технології роботи кожної ланки перевізного процесу від проміжної станції до рівня Дирекції залізничних перевезень, дізнатися про роботу чергового по станції та поїзного диспетчера, то Вам є вкрай необхідним прослухати цей курс!

Від слухачів очікується: **знання** теоретичних основ роботи залізничних станцій різного призначення, взаємодії станцій у залізничному вузлі, розрахунків плану формування та складання графіку руху поїздів; **вміння** складати технологічні процеси роботи станцій, вузлів, напрямків залізниць, план формування і графік руху поїздів, розрахувати наявну та потрібну пропускну і провізну спроможність дільниць, визначати заходи щодо її оптимізації.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є: раціональні технології роботи залізничних станцій та вузлів, організація вагонопотоків з місць навантаження і з технічних станцій, складання плану формування та графіку руху поїздів, організація поїзної та місцевої роботи дільниць, ефективні методи використання та оптимізації пропускну і провізної спроможності дільниць, використання перевізних засобів транспорту за умов безпеки руху.

Навчальна дисципліна базується на знаннях вищої математики, комп'ютерної техніки, теорії транспортних процесів, теорії систем і управління.

Ряд розділів і питань навчальної дисципліни виносяться на самостійне вивчення під керівництвом і контролем викладача.

Команда викладачів і Ваші колеги будуть готові надати будь-яку допомогу з деякими з найбільш складних аспектів курсу електронною поштою і особисто - у робочий час. Обговорення

окремих питань є можливим за посиланнями <http://www.railwayhub.in.ua/>
<https://www.facebook.com/profile.php?id=100014902459370>.

Огляд курсу навчальної дисципліни

Цей курс вивчається студентами повної форми навчання 4 семестри з вересня III-го курсу по травень (червень) IV-го курсу. Загалом 4 семестри.

Для студентів скороченого терміну навчання (коледж) початок курсу припадає на 2-ий семестр другого року навчання та продовжується весь третій курс. Загалом 3 семестри.

Нижче наведено кількість годин на кожний семестр.

Вид заняття	Повна форма навчання			Скорочена форма навчання		
	Лекції	Практичні	Лабораторні	Лекції	Практичні	Лабораторні
По семестрах	30/30/30/20	15/30/30/10	15/0/15/0	30/30/30	15/15/30	15/15/0
Разом	116год	86год	30год	90год	75год	30год

*30 годин відповідають 1-му заняттю на тиждень протягом 15-ти тижнів.

Вивчення навчальної дисципліни поєднується з виробничо-технологічною практикою (повна форма навчання), метою якої є набуття навичок роботи у виробничих колективах і практичне закріплення знань, отриманих під час навчання.

Курс супроводжується текстовим матеріалом, презентаціями та індивідуальними завданнями. Студенти матимуть можливість застосовувати отримані знання та вирішувати практичні завдання протягом обговорень в аудиторії та розробки курсових проектів.

Дисципліна підкріплюється розробкою двох курсових проектів:

Розробка та захист проектів відбувається відповідно:

Курсовий проект	Повна форма навчання	Скорочена форма навчання
	Семестр	Семестр
КП №1 Організація роботи сортувальної станції К	3курс, 2 сем	3курс, 1 сем
КП №2 Управління експлуатаційною роботою дирекції залізниці	4курс, 1 сем	3курс, 2 сем

Ресурси курсу

Інформація про курс розміщена на сайті Університету (<https://do.kart.edu.ua/>), включаючи навчальний план, лекційні матеріали, презентації, завдання та правила оцінювання курсу).

Вивчення навчальної дисципліни «Управління експлуатаційною роботою» потребує:

- виконання завдань згідно з навчальним планом (індивідуальні завдання, курсова робота, самостійна робота тощо);
- підготовки до практичних та лабораторних робіт;
- роботи з інформаційними джерелами.

Підготовка до практичних занять передбачає ознайомлення з програмою навчальної дисципліни, питаннями, які виносяться на заняття з відповідної теми; вивчення методичного матеріалу.

Рішення практичних завдань повинно як за формою, так і за змістом відповідати вимогам

(мати всі необхідні складові), що висуваються до вирішення відповідного завдання, свідчить про його самостійність (демонструвати ознаки самостійності виконання здобувачем такої роботи), відсутність ознак повторювальності та плагіату.

На практичних заняттях присутність здобувачів вищої освіти є обов'язковою, важливою також є їх участь в обговоренні всіх питань теми. Пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Це ж стосується й студентів, які не виконали завдання або показали відсутність знань з основних питань теми. Здобувач вищої освіти повинен дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися до учасників процесу навчання, бути зваженим, уважним та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

Додатковий матеріал та посилання на електронні ресурси доступні на сайті Університету у розділі «дистанційне навчання» поряд із питаннями, над якими необхідно поміркувати під час підготовки для обговорення в аудиторії. Необхідна підготовка повинна бути завершена до початку наступної лекції. Ви повинні бути готовими до дискусій та мозкових штурмів - ми хочемо знати, що Ви думаєте!

Приклади питань для обговорення:

- 1 Сутність та варіанти проведення маневрової роботи на станціях.
- 2 Важливість функціонування сортувальних станцій на мережі залізниць УЗ
- 3 Необхідність використання розрахунку плану формування поїздів. Чи існує оптимальний метод щодо розрахунку ПФП?
- 4 Вибір найкращого варіанту прокладання поїздів на графіку руху
- 5 Функції поїзного диспетчера при веденні ГРП автоматизовано та вручну.
- 6 Переваги та недоліки централізації диспетчерського управління
- 7 Процедура розрахунку практичної пропускної спроможності на основі методу ущільнення графіку (англ., timetable compaction method) згідно стандарту UIC 406 R. Недоліки і переваги. Порівняння з існуючою методикою визначення пропускної спроможності.

Теми курсу

Курс складається з наступних змістовних модулів:

Тематичний склад змістовних модулів наведений нижче.

Змістовий модуль 1. Управління експлуатаційною роботою на станціях

1	Зміст дисципліни УЕР. Основні принципи організації перевезень. Класифікація поїздів.
2	Залізничні станції, загальна організація їх роботи, класифікація. Основні регламентуючі документи. Технологічний процес роботи станції.
3	Маневрова робота на станціях. Технічні пристрої та засоби. Елементи маневрових пересувань. Забезпечення безпеки руху при маневрових переміщеннях
4	Нормування простих та складних маневрових операцій на витяжних коліях
5	Технологія роботи сортувальної гірки
6	Показники гіркової технології. Засоби підвищення переробної спроможності гірки
7	Технологія та нормування операцій по закінченню формування составів. Способи формування багатогрупних поїздів
8	Станції, роз'їзди, обгінні пункти. Управління роботою проміжних станцій. Технологія обробки збірного поїзда. Особливості організації роботи опорних станцій
9	Призначення дільничних та сортувальних станцій. Класифікація, основні пристрої
10	Технологічні лінії обробки поїздів та документів на технічних станціях. Обробка поїздів різних категорій.
11	Обробка місцевих вагонів на сортувальних станціях. Показники місцевої роботи. Визначення оптимальної кількості подавань-прибирань місцевих вагонів на вантажні fronti
12	Процес накопичення вагонів в сортувальному парку технічної станції. Сутність процесу накопичення.

13	Взаємодія та умови стаціонарності в роботі підсистем сортувальної станції між собою та з прилеглими дільницями.
14	Переробка інформації та обробка документів на сортувальній станції. Кодування станційних об'єктів. Функції СТЦ в умовах сучасних технологій.
15	Оперативне планування та управління роботою СС. Диспетчерське керівництво роботою станцій Контроль і аналіз виконання технологічного процесу
16	Моделювання станційних процесів. Вихідні дані для побудови графічної моделі, експлікація, етапи.
17	Побудова графічної моделі роботи сортувальної станції.
18	Аналіз та показники графічної моделі роботи станції.
19	Інформаційне забезпечення станцій
20	Оперативне планування роботи станції та управління нею з використанням АСУ
21	Облік та аналіз роботи станції. Управління сортувальною станцією та її штат. Структура управління
22	Робота станції в зимових умовах

Змістовий модуль 2. Управління експлуатаційною роботою залізничних вузлів.

1	Організація роботи вузла. Загальні відомості про вузли. Класифікація вузлів
2	Розподіл роботи у вузлі. Технологія роботи вузла
3	Організація передаточного руху між сортувальною і вантажною станціями вузла. Оптимізація кількості передаточних поїздів та локомотивів. Типи графіків передаточного руху

Змістовий модуль 3. Організація вагонопотоків

1	Вихідні дані, послідовність розробки ПФП. Періодичність розробки ПФП. Принципи розподілу вантажних та пасажирських потоків на полігонах мережі.
2	Розрахункові параметри ПФП.
3	Організація вагонопотоків з місць навантаження. Значення маршрутизації. Класифікація маршрутів
4	Економіко-математична модель визначення ефективності маршрутизації з місць навантаження
5	Організація вагонопотоків з порожніх вагонів їх класифікація Умови доцільності формування маршрутів з порожніх вагонів
6	Організація місцевих вагонопотоків
7	Організація місцевої роботи дільниці. Робота збірного поїзда
8	Урахування обмежень по колійному розвитку та потужності станцій. Розрахунки плану формування наскрізних поїздів
9	Умови виділення струменю вагонопотоку в самостійне призначення. Аналітичні методи розрахунку ПФП Розрахунок ПФП методом спрямованого перебору варіантів. Метод абсолютного розрахунку
10	Знаходження оптимального варіанту ПФП методом сумісних аналітичних співставлень. Метод послідовного покращення плану
11	План формування групових поїздів
12	План формування поїздів зі зміною маси (довжини) складу. Спеціальні види ПФП (швидкопсувні, контейнерні тощо). Аналіз, показники, умови реалізації ПФП.
13	Взаємодія плану формування з ГРП. Оформлення ПФП. Контроль ПФП на базі АСК ВП УЗ Є.

Змістовий модуль 4. Графік руху поїздів та пропускна спроможність

1	Значення ГРП для роботи залізниць. Вимоги ПТЕ до графіку. Основні принципи забезпечення безпеки руху поїздів. Вихідні дані та порядок розробки ГРП
2	Класифікація ГРП. Їх техніко-економічна характеристика. Ідентичні максимальні і обмежувальні перегони
3	Елементи ГРП. Визначення часу ходу поїздів по перегонах. Розрахунок станційних інтервалів. Ч.1 Елементи ГРП. Розрахунок міжпоїзних інтервалів. Норми стоянок на станціях поїздів і локомотивів. Ч.2
4	Поняття про пропускну і провізну спроможність лінії. Загальні принципи розрахунку наявної пропускної спроможності одноколіїх і двоколіїх ліній. Період графіку. Визначення пропускної спроможності паралельного парного непакетного графіка. 4 варіанти пропускання поїздів через обмежувальний перегін
5	Визначення пропускної спроможності непаралельного графіку. Знімання вантажних поїздів поїздами інших категорій. Резерв пропускної спроможності
6	Загальні принципи побудови ГРП. Порядок побудови ГРП
7	Прокладання поїздів на одноколіїх і двоколіїх дільницях
8	Організація обслуговування поїздів локомотивами. Дільниці і полігони обертання локомотивів. Оптимальна довжина дільниць обертання. Ув'язування графіку руху і обороту локомотивів. Складання графіка обороту локомотивів і роботи локомотивних бригад
9	Обслуговування локомотивів бригадами: Способи обслуговування локомотивів бригадами. Система організації роботи локомотивних бригад. Умови організації роботи локомотивних бригад, розміщення пунктів зміни, норми тривалості роботи. Графік обороту локомотивних бригад
10	Поняття про маршрутну, дільничну та ходову швидкість руху, порядок їх визначення. Облік виконання графіку руху (розрахунок основних показників) Технологія централізованої розробки ГРП з використанням засобів обчислювальної техніки. Пояснювальна записка до графіка та вихідні форми

Змістовий модуль 5. Диспетчерське управління рухом поїздів

Змістовий модуль 5. Диспетчерське управління рухом поїздів

1	Принципи управління перевезеннями. Аналіз диспетчерської системи управління перевезеннями та шляхи її удосконалення
2	Аналіз прав і обов'язків поїзного диспетчера
3	Класифікація диспетчерських регулювальних заходів Регулювальні заходи на диспетчерських колах
4	Прийоми по підвищенню дільничної швидкості
5	Заходи з підвищення переробної спроможності та ритмічності роботи технічних станцій. Прийоми по прискоренню просування вагонів і вантажів
6	Аналіз оперативних заходів диспетчерського регулювання на дорожньому рівні
7	Диспетчерське регулювання на напрямках мережі. Аналіз вимог до якості планування порядку пропуску поїздів по дільницях.
8	Організація місцевої роботи дільниці. Диспетчерське керування рухом поїздів в залізничних вузлах
9	Диспетчерське керівництво рухом поїздів в умовах проведення ремонту колій та споруд на дільниці

10	Організація автоматизованого управління залізничними регіонами в умовах функціонування ДЦУ. Організація руху поїздів на дільницях з диспетчерською централізацією з використанням АРМ ДНЦ
----	---

Змістовий модуль 6. Оптимізація пропускної спроможності

1	Методика розрахунку наявної пропускної спроможності залізниць України: на перегонах, станціях, систем тягового електропостачання та ін. Загальні положення
2	Розрахунок пропускної спроможності одноколіїних перегонів у разі паралельного парного непакетного, непарного непакетного, парного пакетного, частково- пакетного ГРП Розрахунок пропускної спроможності одноколіїних перегонів у разі паралельного непарного, частково- пакетного ГРП та при улаштуванні двопутних вставок. Розрахунок пропускної спроможності двоколіїних перегонів у разі паралельного ГРП Визначення пропускної спроможності при різних типах графіку (задачі ДІ) Зіставлення наявної та потрібної пропускної спроможності. Резерв пропускної спроможності.
3	Класифікація заходів з посилення та використання пропускної і провізної спроможності ліній. Підвищення пропускної спроможності шляхом збільшення довжини приймально-відправних колій Заходи з підвищення пропускної спроможності одноколіїних ліній шляхом побудови колійного поста при НАБ та побудови двоколіїних вставок для беззупинкового схрещення поїздів
4	Заходи з підвищення пропускної спроможності одноколіїних ліній шляхом побудови роз'їзду на обмежувальному перегоні та обладнання дільниці автоматичним блокуванням і застосування частково-пакетного ГРП
5	Заходи з підвищення пропускної спроможності шляхом електрифікації дільниці, застосування поїздів підвищеної маси і довжини та підштовхування
6	Визначення пропускної спроможності при введенні в експлуатацію більш потужних локомотивів та кратної тяги. Комплексні заходи з оптимізації пропускної і провізної спроможності ліній та їх стабільність

Лекції та практичні заняття

Лекції та практичні заняття

Список основних лекцій курсу, практичних та лабораторних занять наведений нижче окремо для повної та скороченої (технікум) форми навчання.

Пильнуйте за змінами у розкладі.

ПОВНА ФОРМА НАВЧАННЯ

3 курс I семестр (Залік)

Тема лекції	Тема практичних, семінарських та лабораторних занять
1 Зміст дисципліни УЕР. Основні принципи організації перевезень. Класифікація поїздів.	ПЗ. Загальна організація і об'ємні показники роботи станції (інд. завдання).
2 Залізничні станції, загальна організація їх роботи, класифікація. Основні регламентуючі документи. Технологічний процес роботи станції.	ЛР. Техніка безпеки на робочих місцях. Макет залізниці. Терміни та визначення понять. Основні засоби сигналізації та зв'язку. Сигнали. Світлофори. Порядок руху поїздів. Рух поїздів при АБ. Рух поїздів при НАБ

3 Маневрова робота на станціях. Технічні пристрої та засоби. Елементи маневрових пересувань. Забезпечення безпеки руху при маневрових переміщеннях	ПЗ. Нормування часу виконання технологічних операцій на станції по прийманню-відправленню.
4 Нормування простих та складних маневрових операцій на витяжних коліях	ЛР. Рух поїздів на ділянках, обладнаних ДЦ. Рух поїздів при електрожезловій системі
5 Технологія роботи сортувальної гірки	ПЗ. Технологічні норми обробки поїздів різних категорій
6 Показники гіркової технології. Засоби підвищення переробної спроможності гірки	ЛР. Рух поїздів при телефонних засобах зв'язку.
7 Технологія та нормування операцій по закінченню формування составів. Способи формування багатогрупних поїздів	ПЗ. Нормування операцій з розформування составів поїздів на гірці.
8 Станції, роз'їзди, обгінні пункти. Управління роботою проміжних станцій. Технологія обробки збірного поїзда. Особливості організації роботи опорних станцій	ЛР. Порядок видачі попереджень Порядок руху поїздів при перерві дії всіх засобів сигналізації та зв'язку
9 Призначення дільничних та сортувальних станцій. Класифікація, основні пристрої	ПЗ. Нормування тривалості операцій по закінченню формування составів на витяжних коліях
10 Технологічні лінії обробки поїздів та документів на технічних станціях. Обробка поїздів різних категорій.	ЛР. Маневрова робота на станціях
11 Обробка місцевих вагонів на сортувальних станціях. Показники місцевої роботи. Визначення оптимальної кількості подавань-прибирань місцевих вагонів на вантажні фронти	ПЗ. Аналіз надходження місцевих вагонів на станцію. Розробка технологічних карт та визначення оптимальної кількості подавань-забирань місцевих вагонів
12 Процес накопичення вагонів в сортувальному парку технічної станції. Сутність процесу накопичення.	ЛР. Приймання та відправлення поїздів
13 Взаємодія та умови стаціонарності в роботі підсистем сортувальної станції між собою та з прилеглими дільницями.	ПЗ. Визначення виконання умов стаціонарності підсистем станції (інд. завдання)
14 Переробка інформації та обробка документів на сортувальній станції. Кодування станційних об'єктів. Функції СТЦ в умовах сучасних технологій.	ЛР. Порядок приймання та відправлення поїздів і проведення маневрів за умов порушення нормальної роботи пристроїв СЦБ на станціях.
15 Оперативне планування та управління роботою СС. Диспетчерське керівництво роботою станцій. Станційна технологічна звітність чергового по станції, її зміст. Документи, що складаються на вантажний поїзд	ПЗ. Аналітичний розрахунок потреби в маневрових локомотивах
	ЛР. Рух відбудовних поїздів, спеціального самохідного рухомого складу, пожежних поїздів та допоміжних локомотивів. Повернення поїзду з перегону на станцію відправлення
3 курс II семестр (Іспит)	
1 Моделювання станційних процесів. Вихідні дані для побудови графічної	ПЗ. Аналіз вагонопотоків та визначення спеціалізації колій сортувального парку.

моделі, експлікація, етапи. Побудова графічної моделі роботи сортувальної станції.	Структурне оформлення графічної моделі роботи станції.
2 Аналіз та показники графічної моделі роботи станції. Робота станції в зимових умовах. Оперативне планування роботи станції та управління нею з використанням АСУ	ПЗ. Прокладання на графічній моделі транзитних поїздів та поїздів, що надходять у розформування.
3 Організація роботи вузла. Загальні відомості про вузли. Класифікація вузлів	ПЗ. Розформування составів на гірці. Організація місцевої роботи.
4 Розподіл роботи у вузлі. Технологія роботи вузла	ПЗ. Накопичення вагонів в сортувальному парку. Закінчення формування, виставлення составів в парк відправлення.
5 Організація передаточного руху між сортувальною і вантажною станціями вузла. Оптимізація кількості передаточних поїздів та локомотивів. Типи графіків передаточного руху	ПЗ. Розрахунок показників роботи станції.
6 Вихідні дані, послідовність розробки ПФП. Періодичність розробки ПФП. Принципи розподілу вантажних та пасажирських потоків на полігонах мережі. Розрахункові параметри ПФП	ПЗ. Розрахунок обсягів роботи дирекції
7 Організація вагонопотоків з місць навантаження. Значення маршрутизації. Класифікація маршрутів	ПЗ. Розрахунок ефективності відправницьких маршрутів
8 Організація місцевих вагонопотоків/ Організація місцевої роботи дільниці. Робота збірного поїзда	ПЗ. Розрахунок ефективності ступеневих маршрутів
9 Організація вагонопотоків з порожніх вагонів їх класифікація	ПЗ. Організація порожніх вагонопотоків
10 Умови доцільності формування маршрутів з порожніх вагонів	ПЗ. Розрахунок ефективності організації маршрутів з порожніх вагонів
11 Розрахунки плану формування наскрізних поїздів. Умови виділення струменю вагонопотоку в самостійне призначення. Аналітичні методи розрахунку ПФП	ПЗ. Організація місцевих вагонопотоків на дільницях дирекції
12 Розрахунок ПФП методом спрямованого перебору варіантів. Метод абсолютного розрахунку	ПЗ. Побудова графіка місцевої роботи
13 Знаходження оптимального варіанту ПФП методом сумісних аналітичних співставлень. Приклад розрахунку ПФП методом сумісних аналітичних співставлень	ПЗ. Розрахунок оптимального варіанту ПФП на напрямку (у т.ч. на ПЕОМ)
14 План формування групових поїздів. План формування поїздів зі зміною маси (довжини) составу.	ПЗ. Визначення розмірів руху на дільницях дирекції

Спеціальні види ПФП (швидкопсувні, контейнерні тощо)	
15 ПФП дільничних поїздів. Аналіз, показники, умови реалізації ПФП. Взаємодія плану формування з ГРП. Оформлення ПФП	ПЗ. Розробка сітки для побудови ГРП
4 курс I семестр (Іспит)	
1 Значення графіку руху поїздів (ГРП) для роботи залізниць. Вимоги ПТЕ до графіку. Форма і зміст ГРП.	ПЗ. Розробка сітки для побудови ГРП. Визначення розмірів руху на дільницях дирекції.
	ЛР. Ведення ДНЦ графіку виконаного руху поїздів
2 Класифікація ГРП. Світовий досвід	ПЗ. Визначення часу ходу поїздів по перегонах дільниці. Визначення станційних, міжпоїзних інтервалів та часу знаходження збірних поїздів на станціях.
3 Елементи ГРП. Визначення часу ходу поїздів по перегонах. Розрахунок станційних інтервалів. Розрахунок міжпоїзних інтервалів. Норми стоянок на станціях поїздів і локомотивів.	ПЗ Визначення пропускної спроможності одноколіїної дільниці при обладнанні роз'їзду на обмежувальному перегоні
	ЛР. Ведення графіку з плануванням роботи збірних поїздів на дільниці
4 Визначення понять пропускної спроможності залізничної інфраструктури. Проблеми перевантаження залізничних дільниць з позиції теорії транспортних потоків. Правила балансу пропускної спроможності.	ПЗ. Визначення наявної та потрібної пропускної спроможності одноколіїної та двоколіїної дільниці
5 Загальні принципи розрахунку наявної пропускної спроможності одноколіїних і двоколіїних ліній. Період графіку	ПЗ. Прокладання на ГРП пасажирських та приміських поїздів.
	ЛР. Ведення графіку з розробкою плану забезпечення поїздів локомотивами
6 Загальні принципи розрахунку наявної пропускної спроможності одноколіїних і двоколіїних ліній.	ПЗ6 Прокладання на графіку наскрізних вантажних поїздів
7 Визначення пропускної спроможності непаралельного графіку. Знімання поїздів основної категорії поїздами, в яких час руху відрізняється від прийнятого швидкісного режиму на дільниці.	ПЗ7 Прокладання на графіку збірних та вивізних поїздів
	ЛР. Порядок пропуску поїздів при ускладнені поїзної ситуації порушенням графіку руху поїздів
8 Аналіз методів розрахунку пропускної спроможності залізничної інфраструктури. Процедура розрахунку практичної пропускної спроможності на основі методу ущільнення графіку (англ., timetable compaction method) згідно стандарту UIC 406 R. Недоліки і переваги.	ПЗ. Побудова ГРП на одноколіїній дільниці на підставі ПФП та у взаємодії з роботою технічних станцій.
9 Загальні принципи побудови ГРП. Порядок складання ГРП.	ПЗ. Побудова ГРП на двоколіїній дільниці на підставі ПФП та у взаємодії з роботою

	технічних станцій.
	ЛР Порядок пропуску поїздів при виявленні зламів рейок
10 Ув'язка графіка руху і обороту локомотивів.	ПЗ. Визначення показників місцевої роботи дільниці.
11 Організація пропускання поїздів при наданні «вікон» для поточного утримання технічних засобів, капітального ремонту пристроїв і будівельних робіт	ПЗ. Ув'язування роботи локомотивів та локомотивних бригад.
	ЛР. Порядок пропуску поїздів по неправильній колії
12 Теорія розрахунку дільничної швидкості, обгонів і схрещень вантажних поїздів.	ПЗ. Розрахунок дільничної швидкості на двоколінійній дільниці.
13 Надійність графіку руху поїздів. Відмови в ГРП та їх причини. Первинні та вторинні затримки поїздів та заходи з підвищення надійності ГРП. Класифікація резервів у ГРП. Резерв пропускної спроможності.	ПЗ. Розрахунок дільничної швидкості на одноколінійній дільниці.
	ЛР. Порядок пропуску поїздів при раптовому порушенні контактної мережі або інших споруд енергопостачання
14 Показники ГРП. Облік і аналіз виконання графіку руху поїздів. Автоматизація складання і аналізу графіка руху поїздів та розрахунку пропускної спроможності залізничної інфраструктури.	ПЗ. Визначення показників графіку руху та потрібного парку локомотивів..
15 Пояснювальна записка до нормативного ГРП та вихідні форми.	ПЗ. Оформлення пояснювальної записки до ГРП.
	ЛР. Узагальнення знань з ведення виконаного ГРП.
4 курс II семестр (Залік)	
1 Основні принципи диспетчеризації на залізничному транспорті. Аналіз диспетчерських систем управління рухом поїздів та шляхи їх удосконалення	Визначення пропускної спроможності одноколіійної дільниці
2 Диспетчерські центри управління (ДЦУ) на залізницях України та світу. Структура та функції. Технологічні процеси функціонування ДЦУ. Функції диспетчерського персоналу	
3 Робота поїзного диспетчера, функції, права і обов'язки. Порядок ведення графіку виконаного руху поїздів	Визначення пропускної спроможності одноколіійної дільниці при обладнанні роз'їзду на обмежувальному перегоні
4 Регламент диспетчерського управління рухом поїздів	
5 Класифікація диспетчерських регульовальних заходів. Передові прийоми і методи диспетчерського керівництва. Диспетчерське керівництво рухом поїздів в умовах проведення ремонтно-будівельних робіт	Визначення пропускної спроможності двоколіійної дільниці при НАБ в умовах відкриття колійного посту
6 Автоматизація диспетчерського управління рухом поїздів. Програмні комплекси побудови графіку виконаного	

руху поїздів	
7 Класифікація заходів з посилення та використання пропускної і провізної спроможності ліній.	Визначення пропускної спроможності при електрифікації залізничної лінії
8 Заходи з підвищення пропускної спроможності одноколіїх ліній шляхом побудови роз'їзду на обмежувальному перегоні та обладнання дільниці автоматичним блокуванням і застосування частково-пакетного ГРП	
9 Удосконалення технології просування вагонопотоків на основі подовження тягових пліч локомотивів	Етапність заходів щодо посилення пропускної і провізної спроможності.
10 Комплексні заходи з оптимізації пропускної і провізної спроможності ліній та їх етапність	

Правила оцінювання

Згідно з Положенням про впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу використовується 100-бальна шкала оцінювання.

При заповненні заліково-екзаменаційної відомості та залікової книжки (індивідуального навчального плану) студента, оцінка, виставлена за 100-бальною шкалою, повинна бути переведена до державної шкали (5, 4, 3,) та шкали ЕСТ8 (А, В, С, D, E) (<http://kart.edu.ua/images/stories/akademiya/documentu-vnz/polojennya-12-2015.pdf>)

Визначення назви за державною шкалою(оцінка)	Визначення назви за шкалою ЕСТ8	За 100 бальною шкалою	ЕСТ8 оцінка
ВІДМІННО - 5	Відмінно - відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок	90-100	А
ДОБРЕ - 4	Дуже добре - вище середнього рівня з кількома помилками	82-89	В
	Добре - в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок	75-81	С
ЗАДОВІЛЬНО - 3	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	69-74	
	Достатньо - виконання задовольняє мінімальні критерії	60-68	Е
НЕЗАДОВІЛЬНО - 2	Незадовільно - потрібно попрацювати перед тим як отримати залік або екзамен (без повторного вивчення модуля)	35-59	ГХ
	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота (повторне вивчення модуля)	<35	Г

Принцип формування оцінки за перший та другий залікові модулі відбувається за 100-бальною шкалою, що наведено у таблиці, де максимальна кількість балів, яку може набрати студент за різними видами навчального навантаження. Для кожного курсу відповідно до форми навчання формування оцінки відбувається за наведеним нижче принципом.

Повна форма зво

3 курс

Максимальна кількість балів за модуль			
Поточний контроль	Модульний контроль (Тести)	Сума балів за модуль	
До 60	До 40	До 100	
Поточний контроль		3 курс, I семестр	3 курс, II семестр
Активність на заняттях.		до 10	до 10
Ступінь залученості		до 25	до 50
Виконання індивідуальних/практичних завдань		до 25	-
Виконання лабораторних завдань		до 60	до 60
Підсумок		до 60	до 60

4 курс

Максимальна кількість балів за модуль			
Поточний контроль	Модульний контроль (Тести)	Сума балів за модуль	
До 60	До 40	До 100	
Поточний контроль		4 курс, I семестр	4 курс, II семестр
Активність на заняттях.		до 10	до 10
Ступінь залученості		до 25	до 50
Виконання індивідуальних/практичних завдань		до 25	-
Виконання лабораторних завдань		до 60	до 60
Підсумок		до 60	до 60

Залік:

- Студент отримує залік за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає заліковий бал. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами, він може підвищити їх на заліку, відповівши на питання викладача (<https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=15373>).

Іспит:

- Студент отримує оцінку з іспиту за результатами модульного 1-го та 2-го контролю шляхом накопичення балів. Максимальна кількість балів, яку може отримати студент становить 100 (до 60 балів поточного контролю та до 40 балів тестування). Середнє арифметичне суми модульних оцінок складає бал з іспиту по курсу. Якщо студент не погоджується із запропонованими балами він може підвищити їх на іспиті. (<https://do.kart.edu.ua/course/view.php?id=15373>).

Курсовий проект:

- Курсовий проект виконується студентом за індивідуальним завданням. Захист відбувається наприкінці семестру (перед модульним контролем 2). Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою на основі своєчасності виконання, правильності розрахунків та відповідей

на запитання щодо виконання окремих пунктів.

Команда викладачів:

Сіконенко Григорій Михайлович (<https://kart.edu.ua/staff/sikonenko-gm>) - лектор, кандидат технічних наук, доцент. Напрямок наукової діяльності: управління експлуатаційною роботою на залізничному транспорті, організація пасажирських перевезень.

Прохорченко Андрій Володимирович (<https://kart.edu.ua/staff/prohorchenko-av>) - лектор, доктор технічних наук, професор. Напрямок наукової діяльності: формування методів управління пропускнуою спроможністю залізничної інфраструктури в умовах недискримінаційного доступу, дослідження живучості системи організації поїздопотоків на основі теорії перколяції, макроаналіз організації транспортних систем, зокрема залізничних на основі методів аналізу складних мереж, дослідження проблем реформування залізничного транспорту загального користування..

Калашнікова Тетяна Юрївна (<https://kart.edu.ua/staff/kalashnikova-t-j>) - лектор, кандидат технічних наук, доцент. Напрямок наукової діяльності: організація поїздоутворення із застосуванням сучасних інформаційних систем і технологій.

Долгополов Петро Віталійович (<https://kart.edu.ua/staff/dolgopolov-p-v>) - лектор, кандидат технічних наук, доцент. Напрямок наукової діяльності: удосконалення експлуатаційної роботи залізниць на основі систем диспетчерського управління.

Шандер Олег Едуардович (<https://kart.edu.ua/staff/shander-oe>) - лектор, кандидат технічних наук, доцент. Напрямок наукової діяльності: удосконалення технології вантажних перевезень на залізничному транспорті, інформаційні технології та системи.

Головко Тетяна Владиславна (<https://kart.edu.ua/staff/golovko-tv>) - лектор, кандидат технічних наук, доцент. Напрямок наукової Управління експлуатаційною роботою, імітаційне моделювання, технологія взаємодії видів транспорту при здійсненні інтермодальних перевезень.

Кодекс академічної доброчесності

Порушення Кодексу академічної доброчесності Українського державного університету залізничного транспорту є серйозним порушенням, навіть якщо воно є ненавмисним. Кодекс доступний за посиланням:

<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/06/kodex.pdf>

Зокрема, дотримання Кодексу академічної доброчесності УкрДУЗТ означає, що вся робота на іспитах та заліках має виконуватися індивідуально. Під час виконання самостійної роботи студенти можуть консультуватися з викладачами та з іншими студентами, але повинні самостійно розв'язувати завдання, керуючись власними знаннями, уміннями та навичками. Посилання на всі ресурси та джерела (наприклад, у звітах, самостійних роботах чи презентаціях) повинні бути чітко визначені та оформлені належним чином. У разі спільної роботи з іншими студентами над виконанням індивідуальних завдань, ви повинні зазначити ступінь їх залученості до роботи.

Інтеграція студентів із обмеженими можливостями

Вища освіта є провідним чинником підвищення соціального статусу, досягнення духовної, матеріальної незалежності і соціалізації молоді з обмеженими функціональними можливостями й відображає стан розвитку демократичних процесів і гуманізації суспільства.

Для інтеграції студентів із обмеженими можливостями в освітній процес Українського державного університету залізничного транспорту створена система дистанційного навчання на основі сучасних педагогічних, інформаційних, телекомунікаційних технологій .

Доступ до матеріалів дистанційного навчання з цього курсу можна знайти за посиланням: <https://do.kart.edu.ua/>.

Рекомендована література

Основна

1 Управління експлуатаційною роботою і якістю перевезень на залізничному транспорті : навч. посіб. / М.І.Данько, Т.В.Бутько, О.В.Березань [та ін.]; за ред. М.І. Данька. Х.: УкрДАЗТ, 2008. - 174 с.

2 Управління експлуатаційною роботою. Графік руху поїздів : навчальний посібник / А. В. Прохорченко, О. А. Малахова, Г. М. Сіконенко та ін. – Харків : УкрДУЗТ, 2021. 263 с.

3 Методичні вказівки до практичних робіт з дисципліни «Управління експлуатаційною роботою» / укладачі : А. В. Прохорченко, О. А. Малахова, Г. М. Сіконенко, О. Е. Шандер ; кафедра управління експлуатаційною роботою. - Харків : УкрДУЗТ, 2022. - 77 с.

4 Управління експлуатаційною роботою і якістю перевезень на залізничному транспорті : конспект лекцій Ч.1/ М.І. Данько, В.М. Кулешов, В.Д. Зонов, О.А. Малахова. Х.: УкрДАЗТ, 2002. - 38с.

5 Управління експлуатаційною роботою і якістю перевезень на залізничному транспорті : конспект лекцій Ч.2/ М.І. Данько, В.М. Кулешов, В.Д. Зонов, О.А. Малахова. Х.: УкрДАЗТ, 2003. - 38с.

6 Ведіння форм первинної звітності на станції при керуванні рухом поїздів : загальні методичні вказівки до лабораторних робіт з дисципліни "УЕР та якістю перевезень на залізничному транспорті" для студентів спеціальності 070101 "ОПУТ (залізничний транспорт)" всіх форм навчання / Т.В. Бутько, П.В.Долгополов, О.В. Лаврухін [та ін.] Х.: УкрДАЗТ, 2009. 42 с.

7 Долгополов П.В. Журнал форм первинної документації до лабораторних робіт з дисципліни УЕР для студентів факультету УПП усіх форм навчання : робочий зошит Х.: УкрДУЗТ, 2017. 26с.

8 Організація поїзної та місцевої роботи сортувальної станції К: пояснювальна записка та розрахунки до контр. роб. №1 з дисципліни "УЕР і якістю перевезень" для студентів спеціальності 7.100.403 "ОПУТ" заоч. форми навч. / М.І. Данько, В.М. Кулешов, В.І. Шевченко [та ін.]. Х.: УкрДАЗТ, 2008. 24с.

9 Долгополов П.В., Калашнікова Т.Ю., Малахова О.А. Методичні вказівки та пояснювальна записка до контрольної роботи №1 з дисципліни „Управління експлуатаційною роботою «ОРГАНІЗАЦІЯ ПОЇЗНОЇ І МІСЦЕВОЇ РОБОТИ СОРТУВАЛЬНОЇ СТАНЦІЇ». Х.: УкрДУЗТ, 2017. 32с.

10 Данько М.І. Методичні вказівки для курсового проекту №1 та магістерських кваліфікаційних робіт «ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ СОРТУВАЛЬНОЇ СТАНЦІЇ» з дисципліни ‘Управління експлуатаційною роботою та якістю перевезень’ / М.І. Данько, В.М. Кулешов, О.В. Лаврухін, Т.Ю. Калашнікова. Х.: УкрДАЗТ, 2008. 61с.

11 Організація місцевих вагонопотоків на дирекції залізничних перевезень "В": пояснювальна записка та розрахунки до контр. роб. №2 з дисципліни "УЕР і якістю перевезень" для студентів спеціальності 7.100.403 "ОПУТ" заоч. форми навч. / В.М. Кулешов, О.В. Березань, О.А. Малахова [та ін.] - Х.: УкрДАЗТ, 2009. - 26с.

12 Долгополов П.В, Методичні вказівки, завдання та пояснювальна записка до курсового проекту з дисципліни «Управління експлуатаційною роботою» на тему: «УПРАВЛІННЯ ЕКСПЛУАТАЦІЙНОЮ РОБОТОЮ ДИРЕКЦІЇ ЗАЛІЗНИЦІ «В» для студентів усіх форм навчання / П.В. Долгополов, Т.Ю. Калашнікова, О.А. Малахова, А.В. Прохорченко, Г.М. Сіконенко . - Х.: УкрДУЗТ, 2017. 57с.

13 Диспетчерське керування рухом поїздів. Методичні вказівки до лабораторних робіт з

дисципліни «Управління експлуатаційною роботою» для студентів спеціальності ОПУТ / Малахова О.А.,Сіконенко Г.М.,Долгополов П.В. [та ін.]. - Х.: УкрДАЗТ, 2015. - 76с., Ч.1, 2.

- 14 Положення про залізничну станцію . - К.: Транспорт України, 2000. – 32 с.
- 15 Загальні положення про залізничну станцію . - К.: Алькор, 2004. – 52 с.
- 16 Практичні рекомендації щодо складання технологічного процесу роботи сортувальної станції (715-Ц 22.12.2009). К.: Транспорт України, 2009 . 156 с.
- 17 Практичні рекомендації щодо складання технологічного процесу роботи дільничної станції (163-Ц 3.03.2010). К.: Транспорт України, 2010 . 138 с.
- 18 Практичні рекомендації щодо складання технологічного процесу роботи вантажної станції (078-Ц 4.03.2011). К.: Транспорт України, 2011. - 192 с.
- 19 Інструкція з підготовки господарства перевезень залізниць України до роботи в осінньо-зимовий період ЦД- 044 - К.: Транспорт України, 2002. - 35с.
- 20 Рекомендації з визначення норм часу на маневрові роботи, що виконуються на залізничному транспорті - К.: Укрзалізниця, 2003. - 81с.
- 21 Правила технічної експлуатації залізниць України : наказ Міністерства транспорту України від 20.12.96 № 411 із змінами і доповненнями, внесеними наказами Міністерства транспорту України від 08.06.1998 року № 226, від 23.07.1999 року № 386, від 19.03.2002 року № 179, від 10.12.2003 № 962. К., 2003. - 132с.
- 22 Інструкція з руху поїздів і маневрової роботи на залізницях України ЦД-0058 : наказ Міністерства транспорту та зв'язку України від 31.08.05 № 507. - К., 2005. - 464с.
- 23 Інструкція з сигналізації на залізницях України - К.: Транспорт України, 2008. - 160с.
- 24 Інструкція з забезпечення руху поїздів при виконанні робіт з технічного обслуговування та ремонту пристроїв сигналізації, централізації та блокування на залізницях України - К.: Транспорт України, 1999. - 106с.
- 25 Методичні вказівки з визначення норм часу на маневрові роботи, які виконуються на залізничному транспорті . - К.: Транспорт України, 2003. - 96 с.
- 26 Інструкція з розрахунків пропускнуої спроможності залізниць України . - К.: Транспорт України, 2002. - 376с.
- 27 Інструкція зі складання графіку руху поїздів України . - К.: Транспорт України, 2002. - 164 с.

Допоміжна

- 1 Інструкція з організації руху вантажних поїздів підвищеної ваги й довжини на залізницях . - К.: Транспорт України, 2000. - 43с.
- 2 Нормативні акти з безпеки руху поїздів / К.: Транспорт України, 2002. 142с.
- 3 Інструкція з оперативного планування поїзною і вантажною роботою . К.: Транспорт України, 2004. - 40с.
- 4 Інструктивні вказівки з організації вагонопотоків на залізницях України ЦД 0053 К.: ДАЗТ, 2005. 98 с.
- 5 Інструкція з розрахунків пропускнуої спроможності залізниць України ЦД 0036. К.: Транспорт України, 2002. 375 с.
- 6 Інструкція з визначення станційних і міжпоїзних інтервалів ЦД 0034 . К.: Транспорт України, 2001. 149 с.
- 7 Інструкція зі складання графіку руху поїздів на залізницях України ЦД 0040 . - К.: Транспорт України, 2002. с.161.
- 8 Рекомендації з техніко-економічних розрахунків окремих показників експлуатаційної роботи залізниць України . К.: Транспорт України, 2002. -37с.
- 9 Форми первинної облікової документації по господарству перевезень та інструктивні вказівки щодо їх складання і ведення ЦД0056. К.: Транспорт України, 2005. - 137с.

10 Інформаційні системи та технології при управлінні залізничними перевезеннями: навч. посіб. / О.В. Лаврухін, П.В. Долгополов, В.В. Петрушов, О.М. Ходаківський. - Х.: УкрДАЗТ, 2010. - 122 с.

11 Порядок оформлення, розслідування та обліку незбережених перевезень вантажів. К.: ПП Март, 2005. 70с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. http://www.uz.gov.ua/about/general_information/entertainments/pktbit/
2. http://www.uz.gov.ua/press_center/up_to_date_topic/page-4/451889/
3. <http://www.uz-cargo.com/>
4. <https://www.uz.gov.ua/>
5. <http://www.railwayhub.in.ua/>